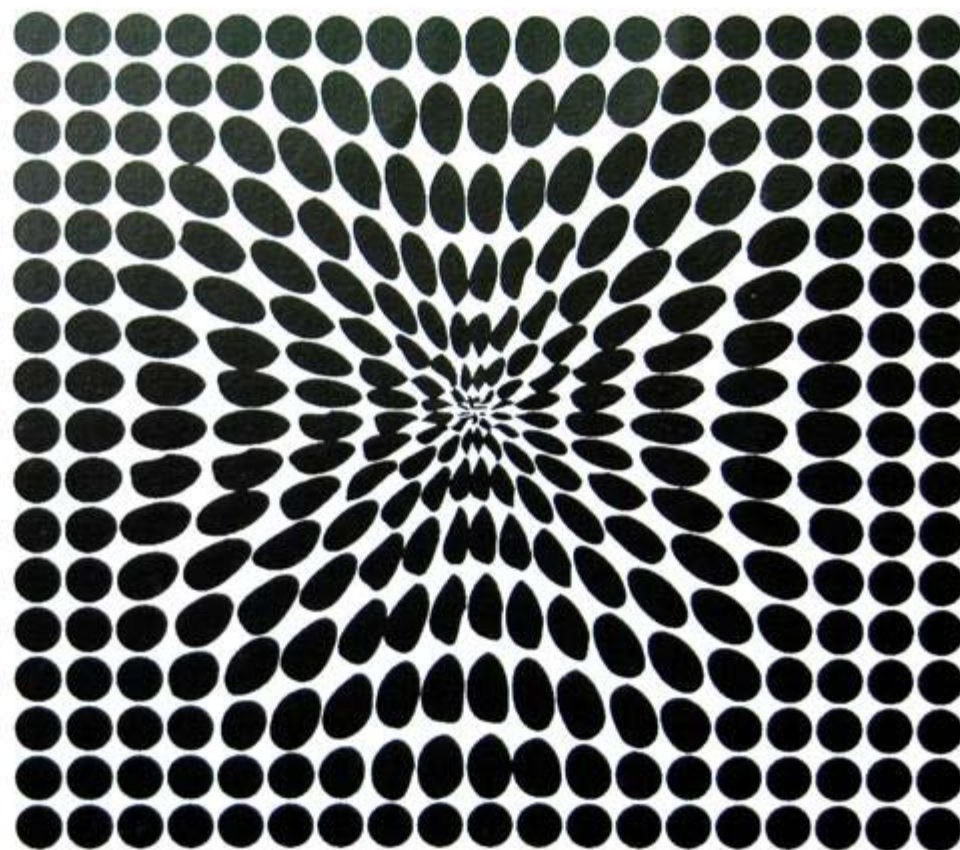

TRƯỜNG CAO ĐẲNG XÂY DỰNG CÔNG TRÌNH ĐÔ THỊ
KHOA XÂY DỰNG VÀ QUẢN LÝ ĐÔ THỊ
BỘ MÔN KIẾN TRÚC

BÀI GIẢNG NGUYÊN LÝ THỊ GIÁC

HÀ NỘI, 2021

NGUYÊN LÝ THỊ GIÁC

(Cơ sở tạo hình trên mặt phẳng)

Tài liệu này được tham khảo từ “Cơ sở tạo hình” của tác giả Lê Huy Văn – Trần Từ Thành, xuất bản năm 2002

CẤU TRÚC BÀI GIẢNG

CHƯƠNG I: NGUYÊN LÝ VÀ CÁC ĐỊNH LUẬT THỊ GIÁC

**CHƯƠNG II: SỰ BIỂU THỊ BẰNG NGÔN NGỮ THỊ GIÁC
(Cơ sở tạo hình trên mặt phẳng)**

CHƯƠNG III: NGUYÊN LÝ THỊ GIÁC TRONG BỐ CỤC

**CHƯƠNG IV: BÀI TẬP BIỂU THỊ NGUYÊN LÝ THỊ GIÁC,
VỚI CÁC DẠNG HÌNH CƠ BẢN**

MỤC TIÊU HỌC PHẦN

- Trang bị cho sinh viên nhận thức tổng hợp về giá trị và trật tự của nguyên lý tạo hình trên mặt phẳng được biến hóa ở nhiều dạng, nhiều vẻ bằng các định luật thị giác.
- Rèn luyện các bài tập tạo hình trên mặt phẳng hình, nền, đường viền, tương phản, chính phụ, cân bằng thị giác từ hình vô hướng, định hướng, hướng đối lập, đa hướng, chuyển động để có được khả năng tư duy nghệ thuật thông qua các nguyên lý bố cục khác nhau đi từ cái đơn giản đến cái đa dạng.

CHƯƠNG I: NGUYÊN LÝ VÀ CÁC ĐỊNH LUẬT THỊ GIÁC

BÀI 1: NGUYÊN LÝ ĐỊNH LUẬT THỊ GIÁC

BÀI 2: CÁC ĐỊNH LUẬT THỊ GIÁC

- a. Định luật sự gần
- b. Định luật sự đồng đều
- c. Định luật sự khép kín
- d. Định luật sự hẹp và rộng
- e. Định luật sự đường liên tục
- f. Định luật của kinh nghiệm
- g. Định luật của sự nhấn
- h. Định luật sự chuyển đổi
- i. Định luật cân đối
- j. Định luật sự tương phản

Những quy luật thị giác

1. Nguyên lý thị giác là gì? Tại sao nó lại quan trọng?

Nguyên lý thị giác được hiểu là những thói quen thị giác tự nhiên, phát triển và hình thành theo quá trình sống của con người, được xem là nền tảng của đồ họa và thiết kế kiến trúc và thiết kế nội thất.

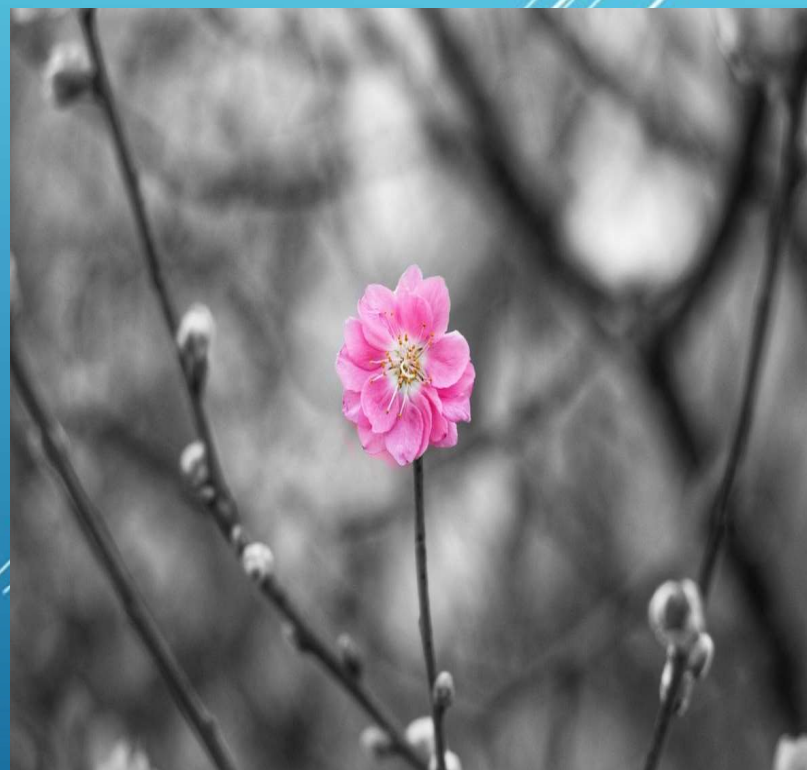
Các nhà thiết kế sử dụng nguyên lý thị giác để dễ dàng tiếp cận người dùng, người xem, giúp họ cảm nhận được sự tinh tế, nội dung thông điệp truyền tải của mỗi sản phẩm. Ngoài ra nguyên lý thị giác còn được coi là thước đo chiều sâu tâm lý của mỗi tác phẩm nghệ thuật.

2. Những vấn đề cơ bản của nguyên lý thị giác

2.1. Hình và nền

Con mắt chúng ta thường bị thu hút vào một vị trí trên khung hình, gọi là điểm nhấn. Nhưng điểm nhấn đó sẽ không nổi lên nếu đằng sau nó không có một cái nền. Như vậy, khi chúng ta bắt gặp một hình thể thì sẽ xuất hiện ngay một mối quan hệ đầu tiên. Mối quan hệ Hình và nền.

Khi quan sát diện tích một mặt phẳng ta nên đặt các hình thể ở đâu và như thế nào; đồng thời tương quan của chúng như thế nào là vừa. Vị trí của một hình thể sẽ cho ta giá trị khác nhau khi ta đặt chúng ở các vị trí khác nhau.

Cân giác

2. Những vấn đề cơ bản của nguyên lý thị giác

2.2. Yếu tố chính - phụ

Chúng ta cùng thử nghiệm bố trí hai hình tròn bằng nhau trên cùng một mặt phẳng. Lúc đó, mắt ta sẽ đảo qua đảo lại; không còn đứng yên một chỗ. Nguyên nhân là mắt ta không biết điểm dừng ở đâu; hai hình tròn đều có sự nổi bật như nhau. Các giải pháp để điều chỉnh sự hỗn loạn thị giác:

- Sự bất ổn định trong thị giác sẽ được giải quyết khi ta đưa gần hai hình tròn lại với nhau. Mắt ta sẽ dễ nhìn hơn.
- Giải pháp khác là ta làm cho một hình tròn này to hơn hình tròn kia. Hình to hơn sẽ có cảm giác quan trọng và nặng hơn.
- Thêm hình tròn thứ ba; lúc này vị trí ba hình tròn tạo thành một vùng tam giác. Mắt ta nhìn thấy ba điểm của một hình tam giác và nhờ đó mà cảm thấy ổn định hơn.

2.3. Độ nhấn trong sắc độ

Độ nhấn trong sắc độ (đậm, nhạt, sáng, tối) có liên quan chặt chẽ với tương quan Hình – Nền, Chính – Phụ. Tùy vào mỗi bố cục mà ta có sự điều chỉnh để làm nổi bật yếu tố chính.

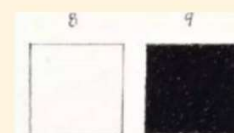
THANG GIÁ TRỊ

Sắc độ đánh bóng chì

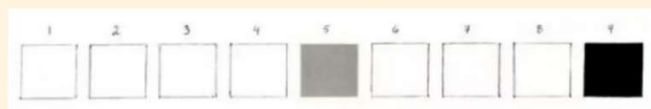
SÁNG NHẤT - TỐI NHẤT

Cách vẽ thang sắc độ

XÁC ĐỊNH ĐỘ TRUNG GIAN

Cách vẽ thang sắc độ

SÁNG NHẤT - TỐI NHẤT

Cách vẽ thang sắc độ

CHƯƠNG II:

SỰ BIỂU THỊ BẰNG NGÔN NGỮ THỊ GIÁC

(Cơ sở tạo hình trên mặt phẳng)

**BÀI 1: ĐƯỜNG NÉT – HÌNH MÀNG,
GIÁ TRỊ VÀ SỰ BIỂU THỊ TRONG NGUYÊN LÝ THỊ GIÁC**

**BÀI 2: HÌNH NỀN VÀ ĐƯỜNG VIỀN,
GIÁ TRỊ BIỂU THỊ TRONG NGUYÊN LÝ THỊ GIÁC**

**BÀI 3: TƯƠNG PHẢN – CHÍNH PHỤ,
GIÁ TRỊ BIỂU THỊ TRONG NGUYÊN LÝ THỊ GIÁC**

**BÀI 4: CÂN GIÁC, VÀI TRÒ VÀ GIÁ TRỊ BIỂU THỊ
TRONG NGUYÊN LÝ THỊ GIÁC**

BÀI TẬP

HÌNH VÀ ĐƯỜNG VIỀN

1. Hãy dùng 1 số hình tròn, tam giác chữ nhật
Sắp xếp 1 bố cục biểu thị: cân đối, tách rời thứ tự ổn định, nhịp điệu
2. Hãy biểu thị hình thái của hình nền trong bố cục sau
 - Sự sắp xếp chính phụ
 - Tạo không gian mặt phẳng
 - Quan hệ giữa hình và đường khung

CHÍNH PHỤ

1. Cho một số hình tròn, 2 hình vuông và 1 đường thẳng. Xếp bố cục tạo tương phản chính phụ.
2. Tìm 5 ví dụ khác về tương phản
3. Làm 1 bố cục hình vuông (20 x 20cm), các hình cơ bản tạo chính phụ tương phản bằng màu sắc.

BÀI TẬP

CÂN GIÁC

1. Trên 1 hình chữ nhật (15 x 20cm), hãy sắp xếp hợp lý các hình thể sau đây: 4 hình chữ nhật nằm ngang, 5 hình chữ nhật đứng, 6 hình vuông.
2. Hãy dùng 2 hình vuông, 3 hình tròn và 1 hình tam giác và 1 đường thẳng sắp xếp 1 bố cục hình chữ nhật (16 x 24cm), thể hiện màu sắc tương phản.

CHƯƠNG III:

BA NGUYÊN LÝ BỐ CỤC CƠ BẢN

BÀI 1: BA NGUYÊN LÝ BỐ CỤC CƠ BẢN

- a. Bố cục hàng lối
- b. Bố cục cân đối
- c. Bố cục tự do

BÀI 2: KHÔNG GIAN KHỐI TRÊN MẶT PHẶNG

- a. Các hình thức biểu thị khối không gian trên mặt phẳng (biểu tả: mảng, đường nét, chuyển sắc...)
- b. Hiệu quả không gian trên mặt phẳng
- c. Bố cục khối không gian trên mặt phẳng trên cơ sở nguyên lý thị giác

BÀI TẬP

1. Trên 1 hình chữ nhật (12 x 18cm), hãy dùng những hình cơ bản để sắp xếp 1 bố cục kết hợp cả 3 nguyên lý hàng lối, tự do, cân đối.
2. Hãy dùng những hình cơ bản để sắp xếp 3 nguyên lý bố cục: hàng lối, tự do, cân đối trên nền hình chữ nhật (12 x 18cm), phối màu tự do.

CHƯƠNG IV:

BÀI TẬP BIỂU THỊ NGUYÊN LÝ THỊ GIÁC, VỚI CÁC DẠNG HÌNH CƠ BẢN

BÀI 1: HÌNH VÔ HƯỚNG

BÀI 2: HÌNH ĐỊNH HƯỚNG

BÀI 3: HÌNH CÓ HƯỚNG ĐỐI LẬP

BÀI 4: HÌNH ĐA HƯỚNG

BÀI 5: HÌNH CÓ HƯỚNG CHUYỂN ĐỘNG

BÀI 6: HÌNH TỔNG HỢP

